

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 695/2025-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľa [REDACTED], a maloletých sťažovateľov [REDACTED], a [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených zákonným zástupcom [REDACTED], právne zastúpených Acta legal s.r.o., Drobného 27, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Nitra, pracoviska Topoľčany, v konaniach vedených pod sp. zn. 54Em/1/2024 a sp. zn. TO-10P/254/2022 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Nitra, pracoviska Topoľčany, v konaniach vedených pod sp. zn. 54Em/1/2024 a sp. zn. TO-10P/254/2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Postupom Okresného súdu Nitra, pracoviska Topoľčany, v konaní vedenom pod sp. zn. TO-10P/254/2022 **bolo porušené** základné právo maloletého sťažovateľa [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
3. Okresnému súdu Nitra, pracovisku Topoľčany, v konaniach vedených pod sp. zn. 54Em/1/2024 a sp. zn. TO-10P/254/2022 **prikazuje** konať bez zbytočných prietáhov.
4. Sťažovateľovi [REDACTED] **priznáva** finančné zadostučinenie **1 500 eur**, a maloletému sťažovateľovi [REDACTED] **1 000 eur**, ktoré **je** Okresný súd Nitra **povinný** vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Okresný súd Nitra **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **1 442 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
6. Vo zvyšnej časti ústavným sťažnostiam **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľov

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 54Em/1/2024 (ďalej aj „napadnuté konanie 1“), ktorého predmetom je výkon právoplatného uznesenia okresného súdu č. k. TO-10P/254/2022-415 zo 7. septembra 2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 12CoP/165/2023 z 20. novembra 2023. Sťažovateľ navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní 1 bez zbytočných prietahov, priznať mu finančné zadosťučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ a maloletí sťažovatelia sa ústavnými sťažnosťami doručenými ústavnému súdu 10. júna 2025 a 3. novembra 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní sp. zn. TO-10P/254/2022 (ďalej aj „napadnuté konanie 2“), ktorého predmetom je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým sťažovateľom. Sťažovatelia v nich navrhujú prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní 2 bez zbytočných prietahov, priznať im finančné zadosťučinenie v celkovej sume 10 000 eur a náhradu trov konania.

3. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 695/2025-22 z 3. decembra 2025 prijal na ďalšie konanie ústavné sťažnosti sťažovateľov, ktoré predtým spojil na spoločné konanie, podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v celom rozsahu.

II.

Skutkové východiská

4. Sťažovateľ sa v napadnutom konaní 1 návrhom doručeným okresnému súdu 6. mája 2024 domáhal výkonu neodkladného opatrenia o dočasnej úprave styku sťažovateľa s maloletými sťažovateľmi (ďalej len „exekučný titul“) do právoplatného skončenia konania vo veci samej (napadnuté konanie 2). K styku s maloletým Alexandrom nedochádza a s maloletým Adriánom len v rozsahu neodkladného opatrenia. Okresný súd v júli 2024 ustanovil maloletým opatrovníka a vyzval povinnú, aby sa vyjadrila k návrhu. V auguste 2024 platilo druhým súdom nariadené neodkladné opatrenie upravujúce styk počas letných prázdnin, preto bola účinnosť exekučného titulu pozastavená. V septembri 2024 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že zákonná sudkyňa sa dostaví pred bydlisko matky, aby bola svedkom začiatku styku maloletých so sťažovateľom (záznam o priebehu začiatku styku z 8. októbra 2024, pozn.). Ďalší priebeh konania bol charakterizovaný zasielaním správ o realizácii a priebehu styku a doručovaním vyjadrení účastníkov. V novembri 2024 a januári 2025 boli súdu doručené správy príslušného úradu práce, odboru sociálnych vecí a rodiny. V januári 2025 súd nariadil pojednávanie na 3. február 2025, termín pojednávania však súd odročil na 17. marec 2025 na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa z dôvodu kolízie pojednávania. V marci 2025 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré po oboznámení s priebehom pojednávania vo veci samej (sp. zn. TO-10P/254/2022) bolo odročené na neurčito. Okresný súd uznesením z 3. júna 2025 výkon rozhodnutia odložil do podania

znaleckého posudku vo veci samej (v napadnutom konaní 2). Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 5. júla 2025.

5. V napadnutom konaní 2 sa sťažovateľ návrhom doručeným 15. decembra 2022 pôvodne domáhal zverenia maloletých sťažovateľov do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Vo februári 2023 sa uskutočnilo prvé pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účel nariadenia znaleckého dokazovania. Súd tiež rozhodoval o návrhu matky na neodkladné opatrenie, ktoré zamietol. Proti jeho zamietnutiu sa matka odvolala, podala tiež návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov. V marci 2023 súd ustanovil znalkyňu na vypracovanie znaleckého posudku a rozhodoval o návrhu matky na oslobodenie od súdnych poplatkov. V apríli 2023 bol spis predložený krajskému súdu, ktorý potvrdil zamietnutie neodkladného opatrenia. V máji 2023 bol spis vrátený okresnému súdu a zaslaný znalkyni. V septembri 2023 súd na návrh sťažovateľa nariadil neodkladné opatrenie o úprave styku s maloletými (exekučný titul v napadnutom konaní 1, pozn.), nevyhovelo však návrhu na zverenie do striedavej osobnej starostlivosti. Spis bol z dôvodu rozhodovania súdu vyžiadaný od znalkyne. Na odvolanie otca krajský súd v novembri 2023 potvrdil nariadené neodkladné opatrenie. Po vrátení spisu v decembri 2023 bol spis opäť zaslaný znalkyni. Vo februári 2024 znalkyňa predložila vypracovaný znalecký posudok. V marci 2024 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účel zaslania vyjadrení k znaleckému posudku. Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo v júni 2024 a bolo odročené na účel výsluchu maloletých sudkyňou. V júli 2024 súd na návrh otca nariadil neodkladné opatrenie upravujúce styk počas letných prázdnin. V októbri 2024 bol spis zaslaný odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní matky proti neodkladnému opatreniu. V januári 2025 bol spis vrátený z odvolacieho súdu, ktorý odvolanie matky odmietol. Pred nariadeným pojednávaním v marci 2025 sťažovateľ doručil zmenu petitu, ktorou sa domáha zverenia maloletého Adriána do svojej starostlivosti a maloletého Alexandra do starostlivosti matky. Pojednávanie bolo odročené na účel nariadenia ďalšieho znaleckého dokazovania. V máji 2025 bol spis zaslaný znaleckému ústavu. V septembri 2025 sťažovateľ doručil návrh na neodkladné opatrenie na rozšírenie úpravy styku s maloletými, ktorý súd v októbri 2025 zamietol. V januári 2026 znalecký ústav predložil vypracovaný posudok.

III.

Argumentácia sťažovateľov

6. Predmetom ústavných sťažností sú namietané prietahy v dvoch súvisiacich konaniach vedených pred okresným súdom v rodinnoprávnej veci sťažovateľov. Sťažovateľ vystupuje v oboch napadnutých konaniach v procesnom postavení navrhovateľa. Predmetom napadnutého konania 1 je výkon rozhodnutia vydaného v napadnutom konaní 2 o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým sťažovateľom. Okrem dĺžky napadnutého konania 2, ktoré začalo doručením návrhu 15. decembra 2022, maloletí sťažovatelia (rovnako ako sťažovateľ) namietajú aj neefektívnu činnosť okresného súdu, ktorý nariadil už druhé znalecké dokazovanie a lehotu na vypracovanie posudku stanovil na 180 dní. Pokiaľ ide o napadnuté konanie 1, ktoré začalo doručením návrhu 6. mája 2024, sťažovateľ namieta, že okresný súd 3. júna 2025 rozhodol o odložení výkonu rozhodnutia do podania znaleckého posudku vo veci samej (napadnuté konanie 2). A to v situácii, keď maloletý Alexander sa so sťažovateľom nestýka približne dva roky, situácia medzi rodičmi je nepriaznivá a negatívne vplyva na maloleté deti. Podľa sťažovateľov okresný súd svojou nečinnosťou, nesprávnym a neefektívnym postupom vo veci zapríčiňuje porušenie práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

IV.

Vyjadrenie okresného súdu

7. Dĺžka konania sp. zn. TO-10P/254/2022 je ovplyvnená opakovaným predkladaním spisu krajskému súdu (v dôsledku podaných odvolaní, keďže v priebehu konania súd rozhodoval viackrát o nariadení neodkladného opatrenia), ako aj znaleckým dokazovaním. Dôvodom neskončenia veci sú nové podania rodičov, resp. ich tvrdenia, ktoré je potrebné preveriť doplnením dokazovania. Vo veci bolo vypočutých viacero svedkov, znalkyňa, s rodinou dlhodobo pracuje viacero odborníkov, napriek tomu sa vzťahy medzi rodičmi a ich vzájomná komunikácia nezlepšili, naopak, zhoršujú sa. Na prípadovej konferencii konanej v novembri 2024 na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany prítomný komisár pre deti spomenul aj možnosť, že deti budú rodičom odňaté, keďže doteraz vykonané opatrenia sú neúčinné. Na poslednom pojednávaní konanom v marci 2025 (keď zákonná sudkyňa mala v úmysle vo veci rozhodnúť), otec uviedol nové tvrdenia, že matka maloleté deti manipuluje, klame a zavádza súd, a tiež navrhol, aby súd maloletého Adriána zveril do jeho osobnej starostlivosti. Petit návrhu otec zmenil až na poslednom pojednávaní. Vzhľadom na priebeh prípadovej konferencie a konštatovanie jej účastníkov, že deti sú vtáňované do konfliktu rodičov, sa sudkyňa rozhodla pribrať do konania znalecký ústav, pretože je potrebné znaleckým dokazovaním zistiť, či otcove tvrdenia o manipulácii zo strany matky sú pravdivé, a súčasne zistiť, aká forma starostlivosti o maloleté deti je v ich najlepšom záujme vzhľadom na zmenu petitu. Skončeniu konania dosiaľ bránili opakované návrhy rodičov na nariadenie neodkladných opatrení, ako aj ich ďalšie a nové podania, s ktorými často prichádzali až na samotnom pojednávaní, resp. krátko pred ním, v dôsledku čoho sudkyňa nemohla vo veci meritórne rozhodnúť, ale vzhľadom na závažnosť predkladaných tvrdení musela tieto prešetriť. S rodinou pracujú viaceré subjekty pôsobiace vo sfére ochrany a výchovy maloletých, avšak ani nimi dosiaľ vykonané opatrenia nedokázali situáciu v rodine a najmä medzi rodičmi zlepšiť, čomu zodpovedá aj už uvádzané vyjadrenie zástupcu komisára pre deti. Konanie sa teda vyznačuje značnou vecnou zložitou, ktorá vplýva na jeho skončenie.

8. Konanie sp. zn. 54Em/1/2024 úzko súvisí s konaním vo veci samej, preto aj konanie o výkon rozhodnutia je ovplyvnené komplikovanou situáciou v rodine maloletých. Uvedené skutočnosti viedli až k prerušeniu konania o výkone rozhodnutia, ktoré sa taktiež vyznačuje značnou vecnou zložitou, ktorá vplýva na jeho skončenie.

9. Rodinní sudcovia sú natoľko empatickí, že im nejde len o rozhodnutie vo veci, ale aj vyriešenie problémov v samotných rodinách, čo však vyžaduje určitý čas. V prípade, ak by ústavný súd konštatoval prietahy v tomto konaní a priznal zadosťučinenie, môže to viesť k tomu, že aj rodinní sudcovia budú klásť väčší dôraz na čo najskoršie rozhodnutie bez vyriešenia problémov. V absolútnej väčšine prípadov konajú sudcovia v agende „P“ a „Em“ promptly, a ak konanie trvá dlhšie, býva to pričinením účastníkov konania, resp. značnou zložitou veci.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

13. Výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) predstavuje nútené vymożenie povinnosti uloženej súdnym rozhodnutím. Podmienkou núteného výkonu je okrem existencie vykonateľného rozhodnutia a návrhu oprávnenej osoby, prípadne uznesenia súdu o začatí konania, aj dobrovoľné nesplnenie povinnosti uloženej súdnym rozhodnutím. V danom prípade sa sťažovateľ domáhal realizácie svojho práva na styk s maloletými deťmi. Ustanovenia CMP upravujú jednotlivé právne nástroje, ktoré majú viesť k dobrovoľnému plneniu rozhodnutia, prípadne k podrobeniu sa rozhodnutiu, napr. výzva na dobrovoľné plnenie, upozornenie a nariadenie pojednávania (§ 379 ods. 1 a nasl. CMP), ukládanie pokuty (§ 382 ods. 1 CMP), výzva na zastavenie príslušných dávok (§ 383 ods. 1 CMP), pričom tiež upravuje odňatie dieťaťa (§ 386 ods. 1 a nasl. CMP) ako priamy spôsob výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí. Postup súdu v konaní o výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí je závislý od konkrétnych okolností prípadu. Taktiež je potrebné uviesť, že realizácia rozhodnutia o výchove maloletých detí bude od určitého veku dieťaťa takmer vždy závislá nielen od vôle rodičov, ale aj maloletého dieťaťa. V týchto prípadoch tak súd len vytvára, prípadne zabezpečuje vhodné predpoklady na realizáciu rozhodnutia, nemá však vo svojej moci dosiahnuť, aby jeho pôsobenie vždy viedlo k výkonu rozhodnutia (m. m. IV. ÚS 452/2013).

14. Predmetom napadnutého konania 2 je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, ktorý tvorí bežnú a štandardnú agendu rozhodovania všeobecných súdov, teda nie je po právnej stránke zložitý. Prejednávanú vec však v okolnostiach prípadu sťažovateľov ústavný súd hodnotí ako skutkovo zložitú, čo je dané procesnou aktivitou účastníkov, potrebou vykonania znaleckého dokazovania, výsluchu maloletých a viacerých svedkov. O zložitosti veci svedčí aj rozsiahlosť spisového materiálu (viac ako 1 400 strán). Ani skutkovou zložitost'ou veci však nemožno ospravedlniť neúmernú dĺžku napadnutého konania, a to obzvlášť v konaní s citlivým predmetom.

15. Predmetom napadnutého konania 1 je rozhodovanie súdu o zabezpečení realizácie neodkladného opatrenia o úprave styku sťažovateľa s maloletými sťažovateľmi. Tento typ konania spočívajúci vo vynútení splnenia súdneho rozhodnutia tvorí štandardnú a pomerne početnú súčasť rozhodovacej činnosti poručenských súdov, pričom napriek špecifickej povahe takéhoto konania

vyžadujúcej citlivý prístup orgánov verejnej moci ho v zásade nemožno považovať za právne zložitú vec.

16. Pokiaľ ide o hľadisko skutkovej zložitosti veci, je potrebné uznať pri tomto druhu konania vzhľadom na jeho charakter vyšší stupeň náročnosti z hľadiska potreby dokazovania týkajúceho sa otázky dodržiavania povinností vyplývajúcich zo súdneho rozhodnutia o úprave styku. Práve z dôvodu nevyhnutnosti zistiť, či sa matka podrobuje rozhodnutiu, o výkon ktorého ide, a či prípadne existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa matka nemôže podrobovať rozhodnutiu, je takéto konanie v zásade skutkovo zložitejšie, keďže aj v dôsledku princípu materiálnej pravdy, ktorý sa uplatňuje v civilných mimosporových konaniach, sa kladú zvýšené nároky na vo veci konajúci všeobecný súd v kontexte jeho povinnosti zisťovať skutočný stav veci, nielen stav účastníkmi tvrdený (čl. 6 CMP). Skutková zložitost' v jednotlivých prípadoch môže vyplývať aj z nevyhnutnosti súdu rešpektovať záujmy a práva detí a špecifiká ich správania v pre ne záťažových situáciách, čo spravidla vyvoláva potrebu spolupráce súdu so znalcami, resp. s odborníkmi z oblasti psychológie, pedagogiky a ďalších oblastí (porov. III. ÚS 410/2022). V konečnom dôsledku faktické správanie maloletých detí v tomto type konania neraz sťažuje rozhodovanie súdu o výbere adekvátnych prostriedkov na výkon rozhodnutia (III. ÚS 170/2014).

17. Napadnuté konania vykazujú vyššiu mieru skutkovej zložitosti, ktorá je daná v prvom rade komplikovanou situáciou v rodine a problematickou komunikáciou medzi otcom a matkou maloletých, ktoré ovplyvnili aj samotný vzťah medzi sťažovateľom a maloletými (najmä s maloletým Alexandrom, ktorý styk s otcom od marca 2023 odmieta). Skutkovú zložitost' veci ústavný súd primerane zohľadnil pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia (porov. IV. ÚS 135/2013, II. ÚS 4/2021).

18. Ústavný súd pri posudzovaní označeného kritéria prihliadal aj na povahu konania dotýkajúceho sa ochrany záujmov maloletých detí a ich osobného statusu, ktoré si vo všeobecnosti vyžadujú postup súdu s osobitnou starostlivosťou (m. m. II. ÚS 33/99, I. ÚS 53/02) i promptnosťou vykonávania procesných úkonov. Mimoriadny význam v konaní o výkon rozhodnutia o výchove maloletých má plynutie času, čo kladie osobitnú požiadavku na rýchlость a plynulosť konania súdu (porov. rozsudky ESĽP vo veciach Nuutinen proti Fínsku z 27. 6. 2000, bod 110, Hokkanen proti Fínsku z 23. 9. 1994, bod 72, Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004, bod 106, Kříž proti Českej republike z 9. 1. 2007, bod 74, Hub proti Nemecku z 9. 4. 2009, bod 48). Povaha tohto konania preto podmienovala prísnejšie hodnotenie jeho priebehu ústavným súdom. Predmet oboch konaní má mimoriadny význam pre sťažovateľov, pretože ich výsledok má podstatný vplyv na možnosť riadneho výkonu rodičovských práv a povinností sťažovateľa, ako aj na užívanie práva na rešpektovanie rodinného života.

19. Čo sa týka hodnotenia správania sťažovateľov, ústavný súd nezistil také správanie sťažovateľov, ktoré by významne prispelo k prieťahom v konaní. Využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie jeho práv v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy (m. m. I. ÚS 31/01). Zároveň dĺžku konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných prieťahov v prípade, keď súd o procesných návrhoch sťažovateľa konal a rozhodoval bez zbytočných prieťahov (napr. II. ÚS 41/00). Skutočnosť, že sťažovateľ v konaní

vo veci samej zmenil petit pred posledným pojednávaním (v marci 2025), ústavný súd vníma v kontexte toho, že konajúci súd napriek predloženiu prvého znaleckého posudku (vo februári 2024) nebol doteraz schopný prijať autoritatívne rozhodnutie. Pri hodnotení správania sťažovateľov ústavný súd zohľadnil už uvedenú skutočnosť a to, že situácia v rodine je komplikovaná a maloletý Alexander sa odmieta so sťažovateľom stretávať.

20. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutých konaniach. Vychádzal pritom zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

21. Postup súdu v napadnutom konaní 2 bol spočiatku plynulý, keď súd promptly uskutočnil pojednávanie vo februári 2023 a následne nariadil znalecké dokazovanie. V ďalšom priebehu konania súd rozhodoval o dvoch návrhoch na neodkladné opatrenie a z dôvodu podaných opravných prostriedkov sa spis nachádzal aj na odvolacom súde. Z dôvodu rozhodovania súdu musel byť spis vyžiadaný od znalkyne. Po predložení vypracovaného znaleckého posudku (február 2024) súd nariadil pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo v marci 2024. Po zaslaní vyjadrení účastníkov ku znaleckému posudku a vyjadrení znalkyne, že zaslané vyjadrenia nemenia závery posudku, nič nebránilo súdu vo veci meritórne rozhodnúť. Pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo v júni 2024, však súd odročil na účel výsluchu maloletých. V ďalšom priebehu konania súd rozhodoval na návrh sťažovateľa o úprave styku počas letných prázdnin, proti ktorému sa matka odvolala. Absencia meritórneho rozhodnutia súdu tak vyústila do zmeny návrhu sťažovateľa (pred pojednávaním v marci 2025) a nariadenia ďalšieho znaleckého dokazovania znaleckým ústavom.

22. Postup súdu v napadnutom konaní 1 bol od začiatku málo dôrazný a nebol v súlade s požiadavkou promptného vykonávania procesných úkonov, keď až po vyše dvoch mesiacoch (v júli 2024) súd ustanovil kolízneho opatrovníka maloletým a vyzval povinnú na vyjadrenie. Po uskutočnení pojednávania v septembri 2024, ktoré bolo odročené na neurčito, bol ďalší priebeh konania charakterizovaný zasielaním správ o realizácii a priebehu styku a doručovaním vyjadrení účastníkov. Na pojednávaní konanom v marci 2025 súd len oboznámil účastníkov s priebehom pojednávania vo veci samej, odročil ho na neurčito a v júni 2025 výkon rozhodnutia odložil do podania znaleckého posudku vo veci samej. Odklad výkonu rozhodnutia podľa § 389 CMP z uvedeného dôvodu by bol aprobovaný v prípade, ak by sa znaleckým dokazovaním mala objasňovať eventualita hrozby podľa § 389 ods. 1 CMP, čo však z otázok položených znaleckému ústavu a ani zo samotného predloženého znaleckého posudku nevyplýva. Okresný súd tak úplne rezignoval na prijatie opatrení vedúcich k dobrovoľnému plneniu rozhodnutia, prípadne k podrobeniu sa rozhodnutiu, resp. iných možností na dosiahnutie výkonu exekučného titulu (úradom práce navrhované neodkladné opatrenie na asistovaný styk). Styk sťažovateľa s maloletým Alexandrom sa viac ako dva roky nerealizuje, pričom právny poriadok ponúka primeranú škálu prostriedkov (bod 13), ktoré napomáhajú oprávnenému rodičovi dosiahnuť výkon rozhodnutia.

23. Vychádzajúc z uvedených zistení, ústavný súd hodnotí postup mestského súdu v napadnutých konaniach ako zdĺhavý a neefektívny. Ústavný súd preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v oboch napadnutých konaniach (bod 1 výroku tohto nálezu). Súčasne vyslovil

porušenie označeného základného práva maloletého Alexandra postupom okresného súdu v napadnutom konaní 2 (bod 2 výroku tohto nálezu).

24. Odlišná situácia je vo vzťahu k maloletému Adriánovi, ktorého styk so sťažovateľom sa v dôsledku v poradí prvého nariadeného neodkladného opatrenia riadne uskutočňuje, preto intenzita jeho právnej neistoty kvôli neskončenému konaniu vo veci samej neodôvodňuje záver o porušení označeného práva v napadnutom konaní 2 (napr. III. ÚS 144/2021). Ústavný súd preto ústavnej sťažnosti maloletého Adriána nevyhovel (bod 6 výroku tohto nálezu).

25. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom súdu v napadnutých konaniach došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov, prikázal podľa čl. 127 ods. 2 ústavy okresnému súdu, aby v napadnutých konaniach konal bez zbytočných prietahov (bod 3 výroku tohto nálezu). Ústavný súd na tomto mieste dáva do pozornosti okresného súdu, že o odročení pojednávania rozhoduje súd aj v mimosporovom konaní podľa § 183 a § 184 Civilného sporového poriadku, a to v spojení s § 2 ods. 1 CMP. Preto aj v konaniach starostlivosti súdu o maloletých je možné pojednávanie odročiť len z dôležitých dôvodov a na konkrétny termín, to znamená, že odročovanie pojednávania na neurčito je zo zákona vylúčené.

26. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

27. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti žiadali priznať finančné zadosťučinenie vzhľadom na dlhodobý stav právnej neistoty a zásah do morálnych, citových, majetkových, finančných a rodinných sfér.

28. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). S poukazom na doterajšiu dĺžku napadnutých konaní, na ich skutkovú zložitosť a na zistenú nečinnosť a neefektívnu činnosť súdu je podľa názoru ústavného súdu primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 1 500 eur a maloletému Alexandrovi 1 000 eur (bod 4 výroku nálezu). Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavným sťažnostiam nevyhovel (bod 6 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

29. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti žiadali priznať náhradu trov konania, trovy konania však nevyčíslili. Ústavný súd preto priznal úspešným sťažovateľom (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 442 eur, ktoré vyplývajú z obsahu spisu.

30. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Základná sadzba odmeny sa pri zastupovaní druhej a ďalšej osoby znižuje o 50 % (§ 13 ods. 2 vyhlášky), teda na sumu 185,50 eur. Úspešným sťažovateľom vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia,

podanie sťažnosti ústavnému súdu). Spolu tak náhrada trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby u dvoch sťažovateľov ($371 \times 2 + 185,50 \times 2 = 1\,113$ eur + režijný paušál $14,84 \times 4 = 59,36$ eur) je 1 172,36 eur. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľov zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca sťažovateľov je platiteľom tejto dane.

31. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 5 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

Robert Šorl
predseda senátu